

בית נאמן

נמסר במוצ"ש פרשת פינחס, כ' בתמוז התש"ף

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
 רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
 בשידור ישיר את
 שיעורו של מרן שליט"א
 בערוץ קול ברמה.
 או ב'קול נאמן':
 079-9-367-367
 או בקו בית נאמן:
 079-9270505

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
 רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

א. וי"ו קטועה, ואיך מתקנים אותה. ב. סופר שמחק שם ה' ותיקן האם הספר תורה כשר? ג. רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג. ד. כשרות בהמה הנקראת ז'אבו. ה. הגאון רבי בן ציון אבא שאול ע"ה. ו. חובה והדרך ללמוד גמרא, ומשם ללימוד ההלכה. ז. הגאון רבי אברהם חיים נאה זצ"ל. ח. איך מתעטפים בטלית ומתי אומרים "מה יקר". ט. לא לשכוח את חורבן הבית. י. "זכרתי לך חסד נעורייך". יא. כל אלו בהיסטוריה שהצירו לישראל, לא נשאר מהם עד אחד. יב. קריאת הקינות בהבנה.

וי"ו קטועה

א. בפרשת פינחס כתוב: "לכן אמור הנני נתון לו את בריתי שלום" (במדבר כ"ה י"ב), הו"ו של המלה שלום קטועה באמצע, ולתמהוני ראיתי שהרבה לא יודעים את זה. פעם הורידו ספר תורה בגלל שהו"ו קטועה, אמרו: זה פיסוק... ואחד מספר שהיה לומד אצל אבא ע"ה בחוץ לארץ, והיה הולך כל יום ששי לבדוק ספרי תורה (ולמחרת הוא קורא שם בתורה), והוא בא וסיפר לאבא שהוא מצא וי"ו קטועה והוא הדביק אותה, אבא אמר לו מה עשית! הלך אתו בחזרה לבית הכנסת, ומחק את הו"ו וכתב אותה מחדש. אסור לקטוע אותה באמצע, זה נקרא "חק תוכות", זאת אומרת, ההכשרה של הספר תורה על ידי מחיקה, והתורה אמרה "וכתב" ולא ומחק. אלא מה עושים? מוחקים את הרגל של הו"ו וכותבים אותה מחדש שהיא חלוקה לשתים.

אם צריך למחוק את כל האות כדי לתקן

ב. יש אומרים שצריך למחוק את כל הו"ו, אבל למעשה לא צריך. כי כשאתה הורדת ממנה את הרגל כבר אין לה משמעות. (אולי גם אפשר לעשות ממנה צורת יו"ד, למחוק את הרגל למטה, שאז היא תהיה יו"ד, והיו"ד הזו פסולה, אבל עדיף למחוק כל הרגל של הו"ו). היה פעם ויכוח גדול בין רבי אברהם צרפתי (מחבר ספר ברכת אברהם) ובין חכמי דורו, ביניהם רבי לוי בן חביב ועוד אחרים, כולם היו נגדו, והוא שלח מכתב לרבי דוד כהן (הרד"ך) שהיה גאון גדול, אמר לו כולם נגדי תסייע לי, והוא כתב לו תשובה ארוכה כדעתו. על מה הויכוח? מ"ם פתוחה שנסגרה מלמטה ונעשתה כמו מ"ם סתומה, רבי אברהם צרפתי הורה שצריכים להוריד את המ"ם כולה ולכתבה מחדש, וחכמי דורו חלקו עליו, אמרו לו: לא, תוריד רק את הו"ו של המ"ם, נשארה כ"ף, ואתה כותב את הו"ו של המ"ם מחדש והיא כשרה (שו"ת מהרלב"ח סי' א'), ורבי דוד הכהן התעצם להוכיח שהעיקר כדעת המחמיר (שו"ת הרד"ך בית א'). ומרן בבית יוסף (סימן ל"ב) כותב שתי מלים: "זאף על פי שמהרד"ך (ר' דוד כהן) מקיים דעת הרב צרפתי, אבל שומעים להמתירים, כי מסתבר טעמיהו". הטעם מסתבר, שאם מחקת את הו"ו של המ"ם היא לא נשארה מ"ם, אין שם מ"ם עליה, אתה כותב אותה מחדש. אותו דבר כאן, לא צריך למחוק את כל הו"ו כולה, רק את הרגל שלה. ואחרי שמחקת את הרגל, מה נשאר בה? חתיכת דיו, אח"כ תעשה אותה מחדש וי"ו קטועה. [אולם הודיעוני בשם" יריעות שלמה (ח"א פרק י"ב) הביא בשם כמה פוסקים שלפסוק ו' קטיעא בתיבת "שלום" אין בזה משום חק תוכות. וצ"ע].

מחק שם ה' וכתב משה

ג. יש עוד דבר בתורה בפרשה שלנו, פסוק יחיד: "וידבר משה אל ה' לאמר. יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה" (במדבר כ"ז ט"ו-ט"ז), זו פעם יחידה בתורה שכתוב "וידבר משה אל ה' לאמר", בדרך כלל כתוב "וידבר ה' אל משה לאמר"¹. והסופרים הרבה פעמים טועים, ויש פסוק אחר בפרשת וארא: "וידבר משה לפני ה' לאמר, הן בני ישראל

הם רגילים לכתוב "וידבר ה' אל משה לאמר". שמענו ככה (בשנת התשל"ב בהיותי עולה חדש) על שלשה ספרי תורה בשבוע אחד. וכך היה מעשה: אני קראתי בספר תורה (נדמה לי בקרית שמואל בחיפה), אותה שבת קראתי "וידבר משה אל ה' לאמר", ואני רואה שמלת משה כתובה על המחק ומלת ה' כתובה על המחק, מה זה אומר? שהסופר כתב בתחילה "וידבר ה' אל משה לאמר", ומחק את שם ה' וכתב משה, ומחק אח"כ את המלה משה וכתב הו"ה, המחיקה השניה בסדר, אבל במחיקה הראשונה הוא מחק שם שמים. שאלתי את הרב צבאן ע"ה, אמרת לו הספר תורה הזה כשר או פסול? אמר לי כשר. הוא עשה עבירה, עבר על לאו ד"לא תעשון כן" (דברים י"ב ד'), אבל הספר תורה כשר, מה שעשה עשה.

"הוי זהיר שמלאכתך מלאכת שמים היא"

ד. אחר כך שמעתי שהיו עוד שני ספרי תורה ברחבי הארץ שהיו ככה, ומי יודע אם אין יותר? הסופר צריך להיות מאוזן ושקול. לא למהר לכתוב מה שעולה בדעתו, אם הוא היה אומר כל פעם [לפני שכותב שם ה'] "לשם קדושת ה'" היה שם לב, יש לך חומש לפניך, איך תאמר על "קדושת ה'" וכתוב וידבר משה! מה קדושת ה'?! פשוט חסר דעת, או שהוא סומך על דעה יחידה שאומרת שאם הסופר אמר בתחילת הכתיבה אני כותב כל השמות לשם קדושת ה' זה מספיק. אבל הדעה הזאת דחו אותה, זו דעת טורי זהב (יו"ד סי' רע"ו סק"א), ובספר מלאכת שמים של חכם יק"ה (רבי יצחק דב הלוי במברגו, ככה השם שלו) דחה אותה, אמר, צריך כל פעם ופעם להגיד (כלל ט' סק"ג). אבל לפחות גם אם יאמר רק בהתחלה [כי הוא סומך על ה"ט"], צריך לכוון במחשבה, אבל כנראה גם במחשבה לא כיון, אתה רואה בחומש וידבר משה, אתה כותב וידבר ה'?! אבל כמו שאמרנו גם אם מחק שם ה' ותיקן, הספר תורה כשר.

רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג

ה. היום תשעה עשר בתמוז יום שבת, זה יום פטירת שני גדולי עולם. הראשון רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג, שהיה רב ראשי לישראל, נפטר ב"ט בתמוז תשי"ט, הוא נולד באנגליה והיה לו מח חריף מאד, הוא לא למד בבית ספר באנגליה וקיבל דוקטורט בצורה מיוחדת (אמרו שהיה עוד יהודי אחד כמוהו באנגליה בזמנו שקיבל דוקטורט מסוג כזה, כנראה דוקטורט בצורה גבוהה), שלט בתשע שפות, אבל עיקר הלימוד שלו היה בתורה. הרב עובדיה ע"ה משבח אותו (אולי לפעמים גם נגש אתו), אמר שהוא מעיין חזק מאד, וכותב וכותב וכותב, אבל הלכה מפחד לפסוק (זה דרכם של האשכנזים, עד שיפסקו הלכה יוצאת הנשמה... מותר או אסור? מסופקים ומסופקים), והרב היה אומר ככה, מי שלומד עיון טוב, ואחר כך ילמד בית יוסף, יהיה לו כח לפסוק הלכה. החכם

לא שמעו אלי" (שמות י"ב). אלא ששם כתוב וידבר משה לפני, אבל "וידבר משה אל ה' לאמר" יש רק פעם אחת.

לע"נ הרה"צ מייסד ומנהל ישיבת "כסא רחמים" בא"י רבי שמואל עידאן זצ"ל

עיצוב גרפי: האל 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:10	20:25	21:03
19:27	20:28	21:00
19:18	20:29	21:01
19:25	20:25	20:58

הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

ח. היום י"ט בתמוז, גם פטירת הגאון רבי בן ציון אבא שאול. הוא היה גם ראש ישיבת פורת יוסף, והוא היה מעיין מקפד אחד, הוא אומר אני קיבלתי את העיון ממורי ורבי רבי עזרא עטיה⁵. רבי בן ציון ע"ה לא כתב הרבה, אבל יש לו חיבור בגמרא על מסכת יבמות, ונתן לאחד התלמידים (שהוא דרך אגב בוגר הישיבה שלנו) וערך אותו. (לפעמים אני מכוון לדעתו, יש לי ספר 'ארים נסי' על מסכת יבמות, ולפעמים אני מכוון לדעתו).

הוא היה גם בעל מופת

ט. יש עליו גם כן סיפורים נפלאים, היה בעל מופת. הברכות שלו היו מתקיימות בצורה פלאית, אני לא ידעתי מזה, הביאו לי ספר 'רבנו האור לציון' חלק ב',

מחפוד שליט"א מתיר אותו (עיין בשו"ת שמע שלמה שם סי' ב), וגם אחד מחכמי הישיבה כותב להתיר (עיין בקובץ יען שמואל ח"ח סי' כ"ה), מה טעמו של הרב עמאר? אמנם האייל הזה מעלה גרה ומפריס פרסה, אבל מהגמרא (בבבלי דף נ"ט ע"א) מוכח שיש עוד סימנים בשינים, והאייל הזה אין לו סימנים גמורים בשינים, אז נראה שהוא טרף, והביא עוד חכם אחר אשכנזי שגם הוא מטריף את האייל האדמוני. אבל לכאורה הרמב"ם (פ"א מהלכות מאכלות אסורות ה"ב) ומרן (י"ד סי' ע"ט ס"א) לא מזכירים כלום, אומרים הסימנים בהמה וחיה נאמרו בתורה, לעניין כשרות בהמה וחיה מעלת גרה ומפרסת פרסה זה מספיק. [א"ה, מרן שם הוסיף: וכל בהמה וחיה שאין לה שינים בלחי העליון ולא ניבים שהם תלתלי בשר כעין שינים בולטים בחניכים וי"א שניבים הם שני שינים למעלה אחד מכאן ואחד מכאן בקצוות הלסתות, בידוע שהיא טהורה וכו'. ע"כ. ולאייל זה אין תלתלי בשר וא"כ לסתם מרן כשר, וכ"ש שינים בקצוות יש לו וטוען הרב עמאר שליט"א שלמ"ד תלתלי בשר טרף, כ"ש שינים, ובה נחלקו עליו. ועוד טענו המתירים ששישי שני סימני התורה המוחש לא יוכחש ובגמ' דברו על הרוב. ומה שנצטרכו לסימן השינים להטריף זה רק כשפרסותיה חתוכות ולא בדק אם מעלה גרה היא וכדו'. וכ"כ הרב בהסכמתו להתיר בויען שמואל ח"ח סוף סימן כ"ה. וכמו שגם האריך בזה להתיר בשו"ת מחקרי ארץ ח"ד הנד"מ סי' ל"ה. העורך.] אמנם בחיה צריך עוד סימן להבדיל בינה ובין בהמה, למאי נפקא מינה? שהחלב שלה יהיה מותר, למשל חלב של אייל ושל צבי מותר באכילה, כי התורה אמרה דוקא, "כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו" (ויקרא ד' כ"ג) אבל של חיה מותר, אבל כאן לא מדברים על החלב, מדברים על הבשר. ובבשר מספיק שני הסימנים שכתובים בתורה, לא צריך יותר.

יותר מזה, מישוהו כתב לי שהם בדקו אם החלב של האייל האדמוני הזה מתגבן או לא, כלומר האם אפשר לעשות ממנו גבינה או לא? כי הגמרא אומרת חלב טמא אי אפשר לגבן אותו, וחלב טהור אפשר לגבן אותו (ע"ז דף ל"ה ע"ב), והחלב של הבהמה הזאת (של האייל האדמוני) מתגבן, אמרו לי שבדקו את זה בעשרה מינים הכתובים בתורה, "שור שה כשבים ושה עזים", אייל וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמר" (דברים י"ד ד-ה) כולם החלב שלהם מתגבן נעשה גבינה, והאייל האדמוני גם כן אותו דבר, ואילו החלב של סוסי וחמורים וגמלים הוא לא מתגבן, לא נעשה גבינה, אם כן לכאורה מסתבר שזה מותר. אבל זה נושא אחר. צריכים לשבת החכמים לדון, לא חפץ לא חומרא ולא קולא, אם באמת יש לו סימנים שהם כשרים על פי ההלכה, ויש לו גם הסימן הזה של הגבינה נראה שמותר לאכול, וגם הרב מחפוד מתיר את זה.

5. רבי עזרא עטיה ע"ה גם כן היה חושש לפסוק הלכות, מספרים שפעם היתה שאלה בענייני עירובין בשבת, אמר בוא נעיין את ההלכה מיוחדת, פתחו את המקורות, פתחו את הגמרא, פתחו את הבית יוסף, מחר אמרו נחזור עוד פעם, ועוד פעם, ככה היו לומדים בפורת יוסף. הספרים ריא הוראה, לא יוצאות הלכה עד שיערינו בה יותר מדי. אין היו לומדים בפורת יוסף? ככה כותבים, בכיתה היוצאות לומדים משנה, מסבירים להם אותה, בכיתה השניה לומדים משנה עם רש"י, ומדקדים למה רש"י אמר ככה ולמה אמר ככה, ובכיתה השלישית לומדים משנה רש"י ותוספות, עד הכיתה הששית שלומדים בה עיון עם מהרש"א וכדומה. אצלנו לא, גם כן שואלים מה הוקשה לרש"י, אבל לא בצורה כזאת, אלא אם הבנת, תמשיך הלאה. חבל על הזמן. הרב עובדיה בזמנו אמר הייתי בפורת יוסף, למדנו חמשה עשר דף מסכת גיטין בכל הקיף כולו, ששה חודשים למדנו חמשה עשר דף, גמרא רש"י ותוספות, זה לא איבוד זמן! ואני לא יודע מקור אחר, לא יודע שום דבר, הלכתי יום אחד ליישיבת חברון (ככה מספר הרב), ראיתי שם זה בקי בתרי סדרי, זה בקי בתלתא סדרי, זה בקי בסדר מועד וסדר נשים, זה בקי בסדר נשים וסדר נזיקין, הבקיות הזאת מאיפה באה?! אז אני לא עושה כמו הישיבה שאני לומד בה, אלא אני לבדי לומד חמש מאות דף בשנה, (חמש מאות דף - כל שבוע ששה דפים), לומד ולומד ולומד ולומד. ובאמת צריך לאחוז בזה וגם בזה, גם ללמוד לעיין טוב, וגם לעשות בקיאות, ככה לומדים. גם בישיבה אחרת עושים מבחנים על בקיאות בהבנה, לפעמים אני שואל את התלמידים איפה זה כתוב, וזכורים את הגמרא, אבל איזה דף זה כתוב קשה להם לזכור. צריך לזכור גם את הדף. פעם הרב עובדיה ע"ה מסר שיעור בישיבה, אמר להם כשתלמדו סוגיא ותבינו אותה היטב, תעיפו עין בתחילת העמוד, תסתכלו איזה דף זה וזהו, אם זה בעמוד הראשון הרי הדף כתוב לפניכם, ואם בעמוד השני, יש מספרים כתובים בלועזית, תחלק אותם לשנים ותדע את הדף, ואם לא יודעים לחלק - תהפוך את הדף ותסתכל... אין מה לעשות. צריכים ללמוד גם בקיאות וגם עיון, לא חריפות. קודם כל עיון, הבנה ישרה.

הזה כתב ספר שאלות ותשובות 'היכל יצחק', הוא מעיין בכמה דברים, היו לפניו שאלות קשות, והוא כותב כל מיני סברות, ולהלכה הוא משאיר פתוח עד שישאל כל מיני חכמים.

כשרות הז'אבו

ו. והוא היה עניו, כפף את דעתו לפני החזון איש ע"ה, בדבר שהפשט הפשוט כדעתו. מה הדבר הזה? היה מחסור בבשר בארץ ישראל, והביאו בשר מבהמה שנקראת ז'אבו (או שאבו), שור הבר, קצת משונה, אבל הוא מעלה גרה ומפריס פרסה, ואוכלים אותו התימנים והבבלים, ורצה הרב הרצוג להתיר אותו בישראל כדי להזיל מחיר הבשר, והוא כשר לחלוטין, מה הבעיה? אבל החזון איש אמר לו: לא, גם בהמה אוכלים רק במסורת (חזו"א י"ד סי' י"א אות ד'), איפה מצא את זה? דיוק מדברי שפתי כהן (ס' פ' סק"א), אבל הדיוק לא מוכרח, ערוך השלחן לא הבין ככה (שם ס' ס"ק י') כף החיים לא הבין ככה (ס' פ' אות ה'). וגם יש חכמים שאמרו בפשיטות שלא צריך שום דבר, לא צריך מסורת. ממתיה היה צריך מסורת הזאת?! הרי מרן והרמ"א (י"ד סי' ע"ט ס"א) כותבים את סימני החיה ובהמה לעניין כשרות (לא לעניין חלב, אלא לעניין הכשרות שלהם), מעלת גרה ומפרסת פרסה, זה הכל. החזון איש אמר אם אתה מתיר הדבר הזה, זה פתח לרפורמים (רעפארמים), ככה היו כותבים פעם), והוא קיבל את זה ולא אמר כלום. ויותר מאוחר הרב וואזנר ע"ה שמע שיש מקומות ששוחטים בהמות כיו"ב, אמר אם כן מן הדין זה מותר ואין בזה שום בעיה (שו"ת שבת הלוי ח"ה סי' ק"י). [אגב, שם בשבת הלוי סי"ם: ומה שנוגע לא"י אתרא דמרן החזון איש זי"ע" אין עסקנו עכשיו בזה. אך נראה שדעתו שמן הדין זה מותר. העורך].

"אנשי מופת המה"

ז. לפני חודש בערך הביאו לי ספר 'אגרת המופת', מי שישמע המופת יאמר איזה מופתים יש בו... אבל זה ספר על הלכות שחיטה וטרפיות, שחיבר אותו חכם גדול מהעיר גאבס בימי אבן עזרא², רבי שמואל אבן ג'אמע, והוא כתב ספר על טרפיות בערבית³, וכתב שמו 'אלבורהאן'. מה זה אלבורהאן? המופת. כל דבר ודבר שאומר לך כשר או טרף וכדומה, מביא לך את ההוכחות וההסברים. עבדו טוב עליו (להוציא אותו). ומי שהוא בקי בטרפיות יוכל להשוות החידושים שלו עם הפוסקים המקובלים. ובהקדמה יש הסכמה של הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א, והוא מעתיק שם את דברי החזון איש לגבי השאבו, אבל דברי החזון איש הם לא הלכה, זאת אומרת הוא רצה להחמיר, קרא לזה "רפורמה", אבל זה לא מוכרח. כי הפשט הפשוט הוא שלא צריך שום מסורת כבהמה וחיה. הוא העתיק אותם כהלכה למשה מסיני, וכבר אמרנו שגם הרב וואזנר נוטה לדעת המתירים⁴.

2. האבן עזרא היה מחבב אותו מאד, (יכול להיות שהוא גם תמך בו, כי האבן עזרא היה עני מרוד, ואהב ת"ח וגם תומכים בו), וכתב לו שיר: "ארי קם בתוך צאן והיה לגואל, ונשכח סמיכת ארי אֶל אריאל... ומופתיו לפניו פנו אל פנואל", מי יבין אותו? האבן עזרא מדבר תמיד בחידות, ארי - החכם הזה (כונה אותו אריה), שהיה חכם גדול, רבי שמואל אבן ג'אמע, קם בתוך צאן - כשארי קם בתוך צאן מה עושה לצאן? אוכל אותם. אבל לא, ארי קם בתוך צאן והיה לגואל, היה גואל אותם. ושכח סמיכת ארי אל אריאל. מה הפירוש? נבוכדנצר מלך בבל נקרא אריה - "עלה אריה מסובכו" (ירמיה ד' ז'), ונאמר בו "סמך מלך בבל אל ירושלים" (יחזקאל כ"ד ב') - שעשה את פנואל שהיה שמר העיר. (יחזקאל הנביא כבר היה בבבל, וקיבל נבואה: "בן אדם כתוב לך את שם היום את עצם היום הזה" (שם), תרשום את האריך היום עשרה בטבת, כי היום הזה החתיל מלך בבל לסמור על ירושלים, כלומר עשה מצור על ירושלים. יחזקאל רשם את זה, ואחרי כמה חודשים הגיע פליט אחד שאמר כן, בדיוק היום שעשה מצור על ירושלים זה היה בעשרה בטבת), אבל בחכמתו של רבי שמואל בן ג'אמע השכיח סמיכת ארי אל אריאל, הארי הזה נבוכדנצר ימח שמו סמך על ירושלים, וירושלים נקראת אריאל - "הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד" (ישעיה כ"ט א'). ומופתיו לפניו - יש לו מופתים [אולי רומז כאן על פסוק העורך]. פנו אל פנואל תרו או פנואל שהיה שמר העיר. (כי ראיתי אלקים פנים אל פנים" (בראשית י"ב ל"א), גם האדם הזה נראה כראות פני אלקים.

3. נשכח מן העולם הוא וספרו, תמיד כשכותבים משהו על גאבס מזכירים את רבי יצחק בוכובזה וכדומה, ואחר כך מביאים את השיר הזה של האבן עזרא, שיר יתום כזה. אבל הנה יש לו ספר החכם הזה.

4. היה עוד משהו, אייל האדמוני (סוג של אייל שנקרא אייל האדמוני), גם בו נחלקו חכמי הדור, הרב שלמה עמאר שליט"א אוסר אותו (שו"ת שמע שלמה ח"ה ח"ד סי' ב-ט), הרב שלמה

דפוס הדפוס! פתוח 24 שעות ביממה! בית ההוראה כסא רחמים ממונת כשרות 02-5353-383

מאות מופתים יש שם, מאות תפלות, מעשיות וברכות, משהו אדיר. בגיל קרוב לחמישים ושמונה קיבל אירוע מוחי, למה קיבל אירוע מוחי? אומרים הלך פעם להספיד חכם אחד מהרבנים של העדה החרדית הספרדית, הרב יעקב מוצפי (נדמה לי), בא אחד שוטה, אמר לו אתה לא שייך לחרדים, אתה שייך למזרחי (הוא שייך למזרחי?! איזה מזרחי?) מה אתה מספיד את הרב הזה? קיבל עלבון וחלה. ואני זוכר היינו גרים בבבני-ברק ברחוב חזון איש, והיה הרמקול עובר בכל רחוב חזון איש: 'הרב בן ציון אבא שאלו בן בניה לא מרגיש טוב, תתפללו עליו'. עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם. מה נוכל לעשות? אז בישיבה למדנו תהלים לרפואתו, והיה מזל שבאותו היום קראנו מזמור פ"ו: "ביום צרתי אקראך כי תענני" (תהלים פ"ו ז), ביום צרתי אקראך ר"ת בן ציון אבא - ביום צרתי אקראך כי תענני - זה סימן טוב שיענה לטובה. ובאמת כך היה, אחרי כמה זמן הבריאה, אמנם לא השתחרר לגמרי, אלא היה מדבר בקושי, ויד ימין היה יכול להרים ויד שמאל לא (אולי הפוך), אבל עשה כל מיני התעמלות וכל מיני דברים וסבל. חמש עשרה שנה סבל (משנת תשמ"ג), אחר כך נפטר ביום י"ט בתמוז תשנ"ח, ועשיתי לי סימן באותו פסוק: **ביום צרתי עולה תשנ"ח**, חי שבעים ושלוש שנה בערך.

"איכה חשכה אור ההלכה, והתלמוד כגלמוד מי יבונן".

י. היו אז גדולי עולם שעשו מופתים, עשו נסים, עשו נפלאות, והסבירו את הגמרא. היום אבדנו את כל זה. אבל הנה יגידו בשביל מה צריכים ללמוד את זה? נלמד הלכה למעשה וזהו. לא, צריך לדעת שזה לא ככה, יש קינה שאומרים לבילל תשעה באב לפני שאומרים איכה, ושם כתוב: **"איכה חשכה אור ההלכה, והתלמוד כגלמוד מי יבונן"**. מה פירוש הדברים? אור ההלכה נחשך, כל אחד נעשה פוסק הלכות, כל אחד שולף מהשרוול, מהכובע, מהכיס, כל מיני שטויות שלו, אתה יודע למה? והתלמוד כמו גלמוד - התלמוד נעשה כמו גלמוד, מי יבונן?! אם היו מבינים טוב את התלמוד, לא היו יוכוחים של שטות.⁶

יא. סוגיא לומדים ככה - יש כאלה לומדים את כל המפרשים, אבל לא, "לא זה הדרך ולא זו העיר" (מ"ב ו' י"ט), לא עושים ככה - **תלמד סוגיא עם רש"י ותדייק בו, עם תוספות, עם הר"ף, הר"ן, והרא"ש**, זה מה שצריך בשביל להבין את ההלכה. לפעמים יש קושיא שהם לא עמדו עליה, אז תפתח את המפרשים, מהרש"א, פני יהושע וכדומה. וברמב"ם צריך לדייק בו מאד, כי כל מלה ומלה של הרמב"ם וכל אות ואות, מדויקת להפליא, אדם יקרא ויראה איך הרמב"ם מסגנן את ההלכה. ואחר כך תיגש לפסיקת ההלכה, תקח בית יוסף וזהו. הרי אי אפשר לאדם לכלול את כל הספרים שבעולם.

הגאון רבי אברהם חיים נאה זצ"ל

יב. הלילה כ' בתמוז נפטר הרב אברהם חיים נאה זצ"ל שהיה גאון גדול. הוא היה ארבעים שנה אצל הבוכרים, מהם למד הרבה דברים, קודם כל למד עטיפת הטלית, כי האשכנזים כשמתעטפים בטלית מכסים את העיניים, והוא ראה מה זו עטיפת הישמעאלים, כי הרי אבותיהם של הבוכרים (ואולי גם הם עצמם) ראו את הישמעאלים, ואיך הם עושים את העטיפה? יש להם ברנוס (גלימה), ולוקחים את הקצה האחד של הגלימה שמים אותו מאחור, זו עטיפת הישמעאלים, לא מכסים את העיניים, יום יום ככה עושים. והוא כתב עטיפת הישמעאלים שאנחנו מכסים בה את העיניים לא יוצאים בה ידי חובה

6. היום יש הרבה ויכוחי סרק. אתה אומר לו ימין, הוא חוזר לך שמאל. אתה אומר לו לא נכון, הוא אומר כן נכון. וראיתי את זה, "את הכל ראיתי בימי הבלי" (קהלת ז' ט"ו), ארבעים שנה ויותר אני כאן, שולחים קושיות ושאלות. ואתה רואה שלפעמים אתה מדבר עם קיר. אם היתה לי מחשבה אחרת (ממה שאני עושה), ומי ששואל שאלה - תענה לו פעם אחת ולא יותר, יחזור עוד פעם, אל תענה לו, אתה חייב לענות?! תגיד לו אתה צודק, לבריאיות. זה הכל. פעם כתב לי אחד, מי אמר שהבטרייה בשעון היא כמו רוח חיים בן אדם? אולי הפוך, אולי השעון הוא רוח חיים והבטרייה זה הגוף של האדם? חזק וברוך. עם אדם כזה אני אתווכח?! תעשו מה שתרצו. מה אכפת לי?

ככלל, כי לא יעלה על הדעת שהערכים הולכים עצומי עינים (שיעורי תורה עמ' ש"ח), וככה כתב גם בנימוקי אורח חיים של האדמו"ר ממנוקאטש (ס"ח 'סק"ב), לא יתכן כדבר הזה, ודאי שהעינים פתוחות. אבל עטיפת הישמעאלים זה כשמתעטפים בה והכנפות סביבו. אבל הוא הוסיף מלה: **"ואלה שמכסים את העינים לא יוצאים ידי חובת עטיפה, וממילא פסוקי "מה יקר" שקוראים אותו בין עטיפה ובין הלבישה היו הפסק"**. מכאן ראינו למה שאמרתי שבוע שעבר (עלון מס' 218 אות כ'), שאנחנו שלא מורידים את הטלית קודם ששמים הכנפות מאחורי הגב, (על פי הבן איש חי ש"א פרשת בראשית אות ה'), אז אמירת מה יקר זה הפסק כי עדיין לא הורדת את הטלית על הגוף. אלא מה עושים? או מיד אחר הברכה מורידים את הטלית קודם כל על הגוף, ואחר כך תאמר מה יקר כשתשים הכנפות מאחור, או אם עושים כמו בן איש חי, תשים את הכנפות של ימין שמאלה, ואחר כך את הכנפות של שמאל גם כן מאחור, ואחר כך תוריד אותם ורק אז תגיד מה יקר פעם אחת. ככה מובא בבית עובד (דף מ' ע"ב), וזה ספר מקובל להלכה שסומכים עליו.

שיעורי תורה בטוב טעם

יג. ושתדעו לכם הרב נאה היה גברא רבה, הוא קבע את השיעור של הדרהם. עד ימיו חשבו שהדרהם גדול מדי, החזון איש (א"ח סי' ט"ל אות ט') למשל סבר שהדרהם כמעט חמשה גרם וחצי, והאצבע שני ס"מ וחצי, כמו האיניטש של האנגלים, אבל זה לא נכון, והוא הוכיח שהאצבע שהרמב"ם מדד בה היא שני ס"מ בלבד (בספרו שיעורי תורה). ולדעת את הגדולה שלו, סיפר לי פעם הרב שמעון חי אלוף שיהיה בריא, שפעם סיפר לו הרב עובדיה ע"ה, שאחד שלח לו קושיות על הרב נאה, והרב עובדיה אמר: **"וכי הוא מבין ככלל את הרב נאה? צריך לאכול חצץ כדי להבין אותו!"**, צריך לשים חצץ בפה, "ימלא פיהו חצץ" (משלי כ' ז'), ואחר כך יוכל להבין. הרב נאה היה תלמיד חכם גדול, כתב ספר שיעורי תורה בטוב טעם.⁷

הראשונים היו גבוהים ברוחניות

יד. ושם בספר שיעורי תורה כתב דבר נחמד מאד. אמר מה שכתוב במסכת נדה (כ"ד סע"ב), **אבא שאול ארוך בדורו הוה, ורבי טרפון מגיע לכתפו, ורבי טרפון ארוך בדורו הוה, ורבי פלוני מגיע לכתפו, וכן על זו הדרך, כל אחד ואחד מהחכמים שם היה ארוך ומגיע לכתפו של הקודם לו**. אתה רואה שהגדול שבהם היה ענק ואי אפשר להבין את זה, והגמרא מסיימת: "וכלי עלמא קאי לפרשתבינא דפומבדיתא עד חרציה" - עד המותניים שלו. זה לא כפשוטו, כי אם כן יוצא שהתנאים הראשונים היו גבוהים כמו עוג מלך הבשן וזה לא יכול להיות, אלא כאן הוא מדבר על הרוחניות (שיעורי תורה שער א' אות ט'). וזה חידוש גדול והוא הוכיח אותו, אבל אף אחד לא פירש כך בגמרא, ואני מצאתי שבספר יוחסין כתב כך (מאמר א' ערך אבא שאול)⁸, שכל מה שכתוב

7. אבל הוא לא מסודר כל כך. איני יודע למה, אולי כתב והוסיף והוסיף, יש שם מפתח, וגם המפתח לא ברור כל כך. צריך לעשות את המפתח מחדש.

8. מחבר ספר יוחסין היה גאון גדול, שמו רבי אברהם זכות, ועל פיו גילו את אמריקה. איך גילו אותה? היה אחד, ששמו (לא "בישראל" אלא אצל הגויים...) קולומבוס (שהוא ספק יהודי, ספק מומר, ספק גוי, והוא נראה לכאורה כמו גוי, אבל מצאו בכתבי היד שלו שרושם תאריכים לפי הלוח העברי, שנת "חמשת אלפים מאתים חמשים ושתיים", מאיפה הבאת את זה? לכן אומרים שהוא היה יהודי אנוס, וכשהיה רושם לעצמו היה רושם על פי תאריכים עבריים). והוא הלך למלך ספרד, ואמר לו שעל פי הלוחות של החכם היהודי בעל ספר יוחסין, יש מדינות רבות מאחרי האוקיינוס, והחכם היהודי הזה הלך בגירוש ספרד אבל מתוך דבריו אתה לומד את זה. אמר לו המלך: בוא נבדוק את זה, וישבו ובדקו ומצאו כדבריו. והחכם הזה רבי אברהם זכות הלך בגלות והגיע לתונס בשנת רס"ד, ושם חיבר את ספרו יוחסין, ואומרים שלפעמים לא הייתה לו גמרא והיה כותב בעל פה שמות תנאים ואמוראים, ולפעמים ספר 'סדר הדורות' מקשה עליו: לא ראיתי את התנא הזה, לא שמעתי על האמורא הזה. אבל מתברר שהיו לו גרסאות שונות, וחלק מהם ידעו אותם מתוך עין יעקב, ששם את הנוסחאות הספרדיות, ואילו הגמרא שלנו היא בנוסחא אשכנזית ולפעמים יש הבדל ביניהם. אז מה שכתוב בספר יוחסין זה חשוב מאד.

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוצה ע"י מגוהים מוסמכים מיושבת כסא רהמים

במסכת נדה "הוא מגיע לכתפו" וכו', הכל בדרך משל, והכוונה לבחינה רוחנית. והוא כיוון לדעתו.

תזכורת מן השמים

טו. בעוונות הגענו למצב שלא מרגישים את החורבן, לכן מן השמים עושים לנו מידי פעם תזכורת. עשו לנו תזכורת בשואה בעוונות, או על ידי הקורונה, או בכל מיני דברים, כי היום בני האדם כבר לא מרגישים כלום. שבוע לא אוכלים בשר, נו, יש לתנובה מעדני חלב שמי שיאכל אותם ישכח את כל הצער איך אמרנו עכשיו (עיין לעיל הערה 2) "ושיכח סמיכת ארי אל אריאל" ... כל מה שעשה נבוכדנצר יימח שמו ויאבד זכרו, אנחנו מה אכפת לנו? אנחנו אוכלים מעדני חלב... "ויתן מעדנים לנפשך" (משלי כ"ט י"ז).

שבת משוש לבנו

טז. פעם היו קוראים את הפטרה בשבת במנגינה של אבל וצער, והמנהג הזה היה בימי הריב"ש (רבנו יצחק בר ששת) ומביאו בספרו (סימן ק"ב), שאת הפטרות "תלתא דפורענותא" דיינו הפטרות האלה - "דברי" "שמעו" "חזון", קוראים במנגינה מיוחדת של צער.⁹ ובזמני בתנוס היו עושים כך, אבל לא כולם. ובמקום שאנחנו היינו מתפללים בו לא היו נוהגים ככה, כי אבא היה מתנגד לזה, מכיון שעל פי האר"י אסור לעשות ככה. אבל יש כאלה שעושים מנגינות של צער. והפטרה של ירמיה שקראנו היום יש בה צער: "כי הנני קורא לכל משפחות ממלכות צפונה נאום ה', ובאו ונתנו איש כסאו פתח שערי ירושלים", "ודברתי משפטי אותם על כל רעתם אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים וישתחוו למעשי ידיהם", "ואתה תאזור מתניך וקמת ודברת אליהם את כל אשר אנכי אצוך אל תחת מפניהם פן אהתך לפניהם" (ירמיה א' ט"ו-י"ז) - ירמיה הנביא אמר אני מפחד לדבר, "נער אנכי" (שם פסוק ו) ואני לא יכול לדבר בתקיפות. אמר לו הקב"ה: אל תפחד, תן להם מוסר. והוא נתן להם, אבל הם לא שמעו, ובסוף נחרבה ירושלים ונחרב בית המקדש.

"זכרתי לך חסד נעורייך"

יז. אבל יש בכל הפטרה משלש הפטרות האלה דברי נחמה שאין כמותם בעולם. ואנחנו נוהגים לקרוא אותם במנגינה של חגים, "הלוח וקראת באזני ירושלים לאמר כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה. קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, כל אוכליו יאשמו רעה תבוא אליהם נאום ה'". (ירמיה ב', ב'-ג). קוראים את הפסוקים של הנחמה במנגינה של חגים כאילו אנחנו נמצאים בפסח או בסוכות. ולמה? כי כל מלה ומלה שאמר ירמיה התקיימה. מצד אחד ירמיה הוא נביא החורבן, ומצד השני ירמיה הוא אוהב ישראל שאין למעלה ממנו, כשהוא מדבר מה שהוא רואה בחזונו לעתיד לבוא: "עוד ישמע במקום הזה אשר אתם אומרים חרב הוא

9. ולא היה מי שידוע לקונן, ורצו לקחת אחד מהשבעה שכבר עלו לתורה, האם זה מותר או אסור? שהרי לכאורה כבר עלית, א"כ מה אתה עולה שוב מפטיר. והוא דיבר על הנושא הזה. אבל למדנו ממנו שכך היו עושים.

הודעה דחופה

כל מי שיש בידו או ידוע לו על שיעור שמסר מורנו ורבנו הגאון רבי משה הלוי זצ"ל מח"ס מנוחת אהבה וברכת ה' בנושא השמיטה, ובפרט בענין סחיטת פירות בשמיטה, אם יוכל להודיענו בדחיפות ותבוא עלינו ברכת טוב.

הרב חננאל כהן

050-410-3608 או במייל bait.neheman@gmail.com

מאין אדם ומאין בהמה" - ואחר כך כתוב: "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה" (ירמיה ל"ג, ל"א-ל"ב).¹⁰ וגם כאן הוא אומר איך שהקדוש ברוך הוא מבשר לעם ישראל "זכרתי לך חסד נעורייך" - אני זוכר לכנסת ישראל חסד נעוריה שעזבה את מצרים וכל חמודותיה והלכה אחרי במדבר. ארבעים שנה.

"כולם כבגד יבלו כלבוש תחליפם ויחלופו"

יח. והפסוק השני נפלא הרבה יותר - "קודש ישראל לה' ראשית תבואתו" - כל העולם כולו נברא בשביל ישראל, כתוב "בראשית ברא אלוקים" (בראשית א' א'), וחכמים אומרים (ילקוט שמעוני בראשית רמז ב') "בראשית" - בזכות ישראל שנקראו "ראשית". "כל אוכליו" - כל אלה שאוכלים את עם ישראל יקבלו עונש - "רעה תבוא אליהם". בוא נראה את מי שאנחנו זוכרים מ"כל אוכליו". אשור שהציקו לעם ישראל, איפה הם בעולם? אינם. סנחריב שהיה ענק והגלה את עשרת השבטים לסוף העולם, ועד היום לא יודעים איפה הם בדיוק, איפה הוא היום? וגם בכל שהייתה בשיא הגדולה שלה, והיה לה חומה ענקית, שהחומה שלה הייתה כל כך רחבה עד שהעידו שהיו יכולים לעבור עליה שתי עגלות, וכל עגלה רתומה לשישה סוסים, ולא נוגעות אחת בשניה! כל סוס יש לו מקום בנפרד מרווח, וירמיה אומר שהחומה הרחבה הזאת תתערער ותסתלק: "חומות בבל הרחבה ערער תתערער" (ירמיה נ"א ב"ח), והיום לא נשאר מהחומה הזאת אפילו אבן אחת, כלום! וירמיה היה שני דורות לפני שבבל נפלה (הוא לא היה מאתיים שנה לפני נפילת בבל). היה ירמיה, ואחר כך היה את נבוכדנצר הרשע שהחריב את בית המקדש, ואחר כך היה לו בן או נכד אויל מרודך¹¹, ואחר כך היה בלשאצר, (הוא היה בן של מלך אחר שלא נזכר בתנ"ך, והמלך הזה נקרא 'נבונאיד', והובא בספרי ההסטוריה, ככה קראתי פעם)¹², וידוע מה היה סופו של בלשאצר, באה יד מן השמים וכתבה על הקיר שלו: "מנא מנא תקל ופרסין" (דניאל ה' כ"ה). ומה נשאר מבבל היום? כלום! בבל של היום זה לא בבל של פעם, בבל העתיקה נגמרה.

מה נשאר מהמצרים לנו?

יט. ואחרי בבל הייתה יון שעשתה לנו צרות על צרות, והיה שם את אנטיוכוס, ומה נשאר היום מיון? כלום, שום דבר, רק יש שם ילדים שמוכרים מסרקות, כל

10. פעם הייתה בחתונה בירושלים אמרתי להם אתם מבינים מה החתונה הזאת? הרי לפני מאה שנה כל אלה שעלו לארץ היו עולים זקנים כדי למות ולהקבר בארץ ישראל. חתונה?! מאן דבר שמה? אם יתחתן כאן, איך יתפרנסו ויחזקו ויחזקו ויחזקו? לא יהיה להם מה לאכול, לא אוכל ולא שום דבר. איך אמר אחד התיירים ששמו "מרק טויין"? אתה הולך בארץ ישראל והיא שממה וחרבה ואין בה כלום, יש רק זיתים ובגדורה (עגבניות), ומי שמוכר אותם זה ערבים שהעיניים שלהם חולות (יש להם איזה מכה בעיניים שהם בקושי רואים), זה מה שיש. והארץ הזאת הייתה כל כך מבורכת. הוא הרגיש שהארץ פעם הייתה מבורכת מאד, איפה כל הברכה? אין. אבל עכשיו ברוך ה' יש הכל, עד שמדינות אחרות לוקחות מאיתנו. וזה מה שאומר ירמיה, שכאן יהיה "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה".

11. וקראתי מקרוב שאויל מרודך נקרא על שם אליל שהיה בבבל ששמו "מרדוך", ומה הפירוש אויל מרודך? קראו לו 'אמיל' אבל הנביא לא רצה לכתוב לו אמיל, אלא קרא לו מילה קרובה לזה 'אויל', כלומר מי שמאמין במרודך, הוא אויל וטיפש. (דוקא ירמיה הנביא קורא לו אויל מרודך). אבל מאידך אויל מרודך היה טוב, הוא שלקח את יהויכין מלך יהודה והוציא אותו מהכלא ונתן לו אוכל: "וארוחתו ארוחת תמיד ניתנה לו מאת המלך דבר יום ביומו כל ימי חייו". (מלכים ב', כ"ה, ל).
12. וכתוב שלא הוצלח להיות מלך. למה לא הוצלח? לא יודעים. ובא רבי זמיר כהן שהיה לא בריא, וגילה סודות מן החדר, שהנבואה הזאת היא סובל מפצעים שחין וצרעת, והלך לכל הרופאים ואף אחד לא עזר לו, והלך לאיזה יהודי (נהרב זמיר משער שזהו דניאל איש חמדות), ואמר לו תאמין באלוהים, בבוא עולם, ותפסיק להאמין בשטיות שלך, לא ב"מרדוך" ולא ב"בל" ולא בשום דבר, ואז תתפא. וכתב: אני נבונאיד לא הייתי יודע כלום, עד שבא יהודי אחד ואמר לי שצריך להאמין בבוא עולם היחיד, ומאז שאני מתחיל להאמין בו, אני מתחיל להרגיש יותר טוב. ובכל זאת לא חזר למלוכה שלו. אמרו שהוא היה מבבל בסדר הקרבות של הבבלים. ולכן המליך את בנו בלשאצר.

מסרק בעשרה גרוש¹³. ואחרי יון יש לנו את רומי שהייתה אכזרית ואיומה¹⁴. אבל בסוף הייתה תקופה ברומא שמביא אותה בעל צמח דוד (רבי דוד גגז) שבמשך מאה שנה קיסר הולך וקיסר בא, ובמאה שנה נתחלפו מאה קיסרים! ולמה? כי רומי נפלה, ובשנת 476 למנינים באו מונגולים (ועוד איזו מלה), אבותיהם של הגרמנים היום, והתנפלו על רומי והרסו אותה כליל. והיום אין ממנה זכר. וסימן לדבר: "אביר יעקב". אב"ר ראשי תיבות: אשור, בבל, יון, רומא. ואחרי רומא אתם חושבים שנגמר? לא, יש המשך. יש את חמליניצקי והטטרים והצאר הרוסי (שהיו קוראים לו "אבינו הצאר...") אבינו מלכנו..., ואחרי

באו הקומוניסטים, והכל נמחק.

למה הגיע הגל השני של הקורונה?

כ. והיום בני אדם חושבים אחרת, וכשהתחילה הקורונה אצל אומות העולם ואצלנו לא התחילה, אמר להם האפיפיור: **תלמדו מהיהודים שהם שומרים שבת**. וקמו מאה כמרים על רגליהם ואמרו: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" אולי זה יכול לעזור להם. אבל לדאבונו בסוף הגיעה המכה גם אלינו. לפני כמה זמן היו אומרים שישראל היא מופת לכל אומות העולם, כי יש לנו חולי קורונה פחות מכולם, והיו סופרים אותם, מאה, מאתיים, שלוש מאות, שלוש מאות וחמשים. והיום אנחנו כבר לא "מופת" אלא לדראון עולם, נכון

13. וכל החכמים והפילוסופים והרופאים והמתמטיקאים והאסטרונומים שמסתכלים בכוכבים, הכל נגמר ולא נשאר כלום. רק הורישו מעט מחכמתם לדורות הבאים, אבל הם בעצמם הלכו מן העולם. ויון עצמה נגמרה, ופעם אמרו שהמטבע האירופי "יורו" הולך לאיבוד, ולמה? כי יון שותפים בו, והיונים לא רק שלא עושים חיל, אלא להפך.

14. אנדריאנוס יימח שמו היה רואה יהודי עובר, היה אומר לו: בוא הנה! מדוע אתה לא אומר לי שלום? והוא אומר לו: טוב, שלום אדוני! אמר לו: לא, אתה לא אמרת שלום לקיסר, תהרגו אותו. אחר כך בא יהודי אחר ואומר לו: "שלום אדוני הקיסר", ואנדריאנוס אומר לו: מי אתה בכלל שאתה מעז לשאול בשלומי?! אתה בזוי, תהרגו אותו! אמרו לו עבדיו: תגיד לנו מה אתה עושה? מי שאומר לך שלום, תהרגו אותו, ומי שלא אומר לך שלום, תהרגו אותו, מה אתה עושה? אמר להם, אתם שואלים אותי מה אני עושה בשונאים שלי? זה מה שאני עושה. והמשיכו באכזריות איומה.

שברוך ה' אין לנו הרבה שמתים בקורונה, אבל יש לנו משהו אחר, כל יום כאלף חולים. מה זה? איפה הגענו? אומרים תזהרו, תשימו לב, זו סכנה¹⁵, אבל יש שלא נזהרים. ואנחנו חושבים שזה סתם במקרה, אבל זה לא במקרה, כי כל זמן שהיינו מפחדים מהקורונה, וביטלו את הנסיעות באוטובוס בשבת, היו נסים, אבל כאשר התרגלו לזה [ויש מקומות שהחזירו את האוטובוסים], תראו עכשיו את הפירות.

ברוך רופא חולים

כא. ואנחנו אומרים ברכת מזל טוב וברוך רופא חולים, לידידנו משמח אלוקים ואנשים, רבי עמי מימון, שהוא הולך לכל מיני מקומות, ומשמח ומרקיד (לא מרקד, אלא מרקיד את האחרים), מביא להם פיוטים ומביא להם הכל. עלה בלבי, מדוע רבי נחמן מברסלב אומר (שיחות הר"ן אות רמ"א) **שסגולה לרפואת החולים לקרוא שיר השירים? הפשט הוא שבשיר השירים מובאים כל האיברים של האדם**, ואתה קורא שם גם את האיברים של החתן וגם את האיברים של הכלה, וכשאתה קורא את הפסוק שמתאים לאותו אבר, זה נותן בריאות לאבר ההוא. אבל יש לי פירוש אחר, כי כתוב בשיר השירים: "ברח דודי" (ה' י"ד), ברח ראשי תיבות: ברוך רופא חולים. וגם ברח כפשוטו - תברח מן הקורונה... תזהר. תשים מסכה. אין מה לעשות, עד שה' ירחם.

קומו ונעלה ציון אל ה' אלוהינו

כב. יש ספר שנכתב על ידי אחד מן הראשונים לפני כ-700 שנה, והוא פירוש על ספר דניאל, ספר "ברכה משולשת (לונדון תשי"ט, עמוד 45): מענין הגאולה, מספר פירוש דניאל, חיברו החכם הכולל האלקי דון יוסף בן לגאון הכולל

15. שבוע שעבר שמעתי על אשה שהלכה לדימונה לשמח את חברתה הכלה, והיא יודעת בעצמה שיש לה קורונה, והלכה שם והקרינה על כולם את הקורונה... וכל מי שהיו שם, אנשים ונשים, כולם נכנסו לבידוד. והשבוע הזה גם היה משהו דומה שבא אחד לשמח חתן וכלה, והוא יודע בעצמו שיש לו קורונה, מה אתה משמח? איפה השכל שלך?! לא זז משם עד ששמונים איש חלו בקורונה.

"כל אחד ואחד יתן, ומי שיתן יקבל כפלי כפליים! זה אצלי ברוך ומנוסה, והרבה אנשים שמעו בקולי והתעשרו" (פרן ראש הישיבה שליט"א בכנס ייסוד הקרן)

"פרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון גדול, כל התורמים והמסייעים יזכו בודאי לכל טוב סלה" (מדורו הגאון הגדול הרכ צמח מאוזן שליט"א)

"מי שעוזר לעמלי תורה ומשפחות הקב"ה מחזיר לו בעושר ואושר, פותח את ידך אם תפתח אתה את ידך הקב"ה יפתח לך גם הוא" (מוכה הרכים הגאון הגדול הרכ יצאל כהן שליט"א, ראש בית המדרש יביע אומר).

"כל העוזרים והמסייעים לקרן הזו, בעזרה לתלמידי חכמים ומשפחות ברוכות ילדים, הקב"ה יכרך אותם בכל הברכות שבתורה, יזכו לישועה גדולה וחיים טובים ארוכים בריאים ושמחים, ה' יתן להם שפע וברכה עד בלי די ובכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו" (הגאון הגדול הרכ בנידון שמואלי שליט"א, ראש ישיבת המקובלים נודר שלום)

"כל העוזרים והמסייעים ה' יזכה אותם לדאות נחת מכל יוצאי חלציהם ויזכו לבנים תלמידי חכמים וצדיקים, וכל ימיהם יהיו מן הנותרים" (הגאון הגדול הרכ ברוך שרגא שליט"א, אב"ד הרבנות ירושלים).

שותפים

שע"י מוסדות 'נסא רחמים' בראשות מרן ראש הישיבה הגר"מ מאוזן שליט"א

העלון מוקדש לע"נ העלמה הכשרה, שהדככה בייסורין אבישג חוה בת רחל לבית כהן.

תנחומינו הכנים מעומק ליבנו הדואב למשפחה היקרה, ויה"ר שלא ישמע עוד שבר בגבולם, ולא יסיפו לדאבה, ובנחמת ציון וירושלים ינוחמו. החותמים בצער ויגון עמוק

הרב חננאל כהן ראש מוסדות חכמת רחמים, הנהלת המוסדות, ומערכת העלון

קרבני וגו' (במדבר כ"ח ב'), זה לא כואב לך? והביאו את זה ב"מרוה לצמא", כאומר: הנה תראו איך בני אדם לא מרגישים את החורבן כמו שהאדמו"ר מלעלוב הרגיש. אבל אחר המחילה, האדמו"ר מלעלוב זה אדם מיוחד, ואדם פשוט מרגיש בקושי את החורבן. הגמרא בכתובות (דף ס"ב ע"א) מספרת, שאמרו חכמים אנחה שוברת כל גופו של אדם ויש אומרים חצי גופו, ופעם יהודי וגוי היו הולכים בדרך, והיהודי הזה היה זריז והולך מהר, והגוי כמה שהיה מזדרז לא היה מצליח להגיע אליו. אמר לעצמו אני אזכיר לו את בית המקדש, ואני כבר אראה שהוא יתאנח וזה ישבור אותו ויתחיל ללכת יותר לאט, וככה אשיג אותו. אמר לו אתה יודע שהיה לכם בית מקדש כל כך יפה ומיוחד, וגנבו לכם והרגו אתכם, ועשו אמפייתאטרוון ברומי מתוך האוצרות שלכם. אמר לו היהודי, כן כן, אני יודע, והמשיך ללכת במהירות. אמר לו הגוי האם הרבנים שלכם משקרים? אמר לו למה משקרים? אמר לו הרי הם אמרו שאנחה שוברת כל גופו של אדם או לפחות חצי גופו, ואתה אין לך שום שביירה, אלא אתה הולך כרגיל, אולי יש לך הנחה, לא אנחה... מה יש לך? אמר לו היהודי: אם זה היה דבר חדש אתה צודק, אבל כיון שזה דבר ישן, כיון דדש דש.

יין לכהנים בזמן הזה

כד. ויש בזוהר (שמות דף קפ"ח ע"א) שבא איזה גוי לרבי אלעזר ואמר לו תראה, היה לכם בית המקדש וחרב, ואילו אנחנו בשלטון מאז ועד עתה, ועלינו נאמר: "שפת אמת תיכון לעד, ועד ארגיעה לשון שקר" (משלי י"ב י"ט), לשון שקר קיים רגע אחד, והנה אתם הלכתם. [וענה לו מה שענה. ע"ש]. ובא אחד ושאל אותי הרי רבי אלעזר היה סמוך לחורבן (כי הוא היה בנו של רבי שמעון בר יוחאי, תלמידו של רבי עקיבא). והתחיל לפלפל בזה. אמרתי לו שיש גמרא במסכת תענית (י"ז ע"א) רבי אומר הרי כמה שנים שלא חזר בית המקדש, כלומר היום אי אפשר לגזור על הכהנים שלא ישתו יין שאולי פתאום יבנה בית המקדש, כי כבר הרבה שנים שלא חזר ונבנה. זאת אומרת, שאחרי מאה שנה ויותר אנשים מתיאשים, ובמיוחד אחרי מלחמת בר כוכבא שהרמב"ם כותב "נגדעה קרן ישראל", והביטוי הזה מופיע בירושלמי סוכה (פ"ה ה"א). לכן איך אתה לוקח יהודי פשוט ושואל אותו אתה מצטער על החרבן או לא? אולי האדמו"ר יודע, אבל אנחנו, מה אנחנו?!

להרגיש להבין ולהסביר את הקינות

כה. לכן צריך לקרוא את הקינות ולהבין ולהסביר אותם, וככה אתה מרגיש את כל החורבן כולו¹⁷, ואדם צריך להכנס בתוך הקינות¹⁸. והקב"ה ישיב את שבותנו, ויבנה לנו את בית מקדשנו, ויחזור ויאהב אותנו כימי קדם - "השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם" (איכה ה' כ"א). ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים וכל הקוראים וכל הרואים בלויין. הקב"ה ימלא כל משאלות לבם לטובה, בבריאות איתנה והצלחה רבה, אושר ועושר וכבוד, אורך ימים ושנות חיים. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

17. היה יהודי אחד בתנוס ושמו מגאצי חורי, והוא היה קורא ביום תשעה באב את ההפסדה בערבית שיש שם הוספות מהמדרשים, והיה מספר על אותו ילד דואג בן יוסף שמובא במסכת יומא (דף ל"ח ע"ב) שאמו לקחה אותו ורצתה לשחוט אותו כי לא היה לה מה לאכול, אמר לה: אמה, הרי כל שנה את שוקלת אותי ונותנת את המשקל שלי בזהב לבית המקדש. ועכשיו את עושה לי ככה?! אמרה לו אין לי ברירה, והוא היה מספר את זה וכולם היו בוכים, והיו אומרים לו: די, מספיק, לא יכולים לשמוע, ואנחנו קוראים את זה בקינות בעברית בקיצור.
18. ופעם היה לי ספר "לאות ולעד" של משה פראגר ז"ל שמספר על מה שהיה בשואה, וזה ספר ענק, וקראתי מחציתו בתשעה באב הזה, ומחציתו בתשעה באב השני, קראתי אותו כולו. ואתה רואה איך האכזריות שעשו הנאצים, למעלה מכל תיאור. אסור לנו לדבר רעות על יהודים שלא שומרים שבת ועל היהודים הכופרים, כי הם ראו זוועות בחיים.

האלקי אבן יחייא הספרדי. (ושם עמוד 46): **באופן כי בסוף החמשת אלפים ושבע מאות שנה לבריאת העולם בקירוב אם מעט קודם או מעט אח"כ, יבא קיצנו בעזרת ה' למען יוכלו לשבת בני ישראל על אדמתם בשלש מאות שנה מהאלף הששי.** ע"כ. ומה המיוחד בזה? שכל המפרשים כולם, מחשבים את זמן הגאולה בזמן הקרוב אליהם. כמו **רב סעדיה גאון** שנפטר בשנת תש"ב, וכתב בפירושו על דניאל שבשנת ד"א תשמ"ח יבוא המשיח¹⁶, **והרמב"ם** כתב (אגרת תימן) שבשנת ד"א תתקע"ו תחזור הנבואה לישראל, וזה קרוב מאד לזמנו שנפטר אחת עשרה שנה לפני זה. **והרמב"ן** כתב (ספר הגאולה שער ד') שזה יהיה בשנת חמשת אלפים ק"ח. וגם **רלב"ג** כתב ככה (דניאל י"ב). ואחרים כתבו תאריכים אחרים, וכל אחד הסמיך את הגאולה לזמן הקרוב אליו. **ואילו הוא היה לפני מאות שנים, ואומר שבעוד שבע מאות שנה יהיה משהו,** ואכן היה. ואנחנו לא נתכחש ונאמר שזה מעשה שטן. זה לא מעשה שטן. כי הקב"ה לא יתן ביד השטן לעשות את כל זה. אלא נתן ביד השטן לפתות את חכמי ישראל שבאירופה שברוסיה ובפולניה שישארו שם עד שהיה מה שהיה. צריכים לשמוע לקול הפנימי שלנו שאומר לנו: "בואו לארץ ישראל!", תפסיקו לחיות שם במדינות הגויים, תבואו לארץ ישראל ותחזרו בתשובה, ונזכה לכל טוב שבעולם.

כל אחד מרגיש את צער חורבן הבית לפי דרגתו

כז. ראיתי השבוע מעשה באדמו"ר מלעלוב, שלפני כמה שנים הגיע אליו איזה יהודי, והתחיל להתלונן: כבוד הרב, הפרנסה לא בסדר, והחיים לא בסדר, ואני סובל מכאבים, והילדים שלי לא בריאים וכו' וכו', אמר לו הרב: **והאם כואב לך על זה שלא הקרבנו היום קרבן התמיד?** אמר לו: מה זה קרבן תמיד? אמר לו זה מה שאנחנו אומרים בבוקר "צו את בני ישראל ואמרת אלהם את

16. כי כתוב בדניאל (ח' י"ד) "אלפים ושלוש מאות" שנה, ורב סעדיה אומר שזה ממתן תורה, ומתן תורה היה בב' אלפים תמ"ח, ועוד אלפיים שלוש מאות זה ארבעת אלפים תשמ"ח.

בס"ד

הודעה משמחת

שמחים להודיע כי החלה
ההרשמה למתיבתא (כיתות ד' וח')
וכל הקודם זוכה.

הלימוד בגמרא הוא לפי שיטת רבותינו זיע"א,
והרמ"ם שליט"א התמחו בעיון הפשט,
וגם בהבנת רש"י לפי פשוטו
מלווה עם כל קושיותיו.

לרישום:

050-4115581

המפקח הרב אליהו
ענקרי שליט"א

050-4158555

המנהל הרב יאיר
טרבלסי הי"ו

דברי התעוררות ממרן ראש הישיבה שליט"א לאמירת תקון חצות בימי בין המצרים

ערב" (וכ"כ בפרי עץ חיים, מגן אברהם, אליה רבה, באר היטב, משנה ברורה). וכן נהגו בקהלות קדושות בכל מקום. (כף החיים סימן תקנ"א אות רכ"א).

ומרן החיד"א (בספר מורה באצבע סי' ר"ל) כתב: טוב לומר סדר תיקון רחל בכל יום מבין המצרים אחר חצות, וכן נהגו בא"י תוב"ב ע"פ כתבי רבנו האר"י זצ"ל, והוא מנהג ותיקין. ע"כ. ובספרו "שם הגדולים" (מערכת ספרים, קצור תקפו כהן) כותב: ודע כי בארעא קדישא לא נמצא איש מפקפק על שום דברי תורה ורז"ל ח"ו, והכל מתאבלים על החורבן בעוה"ר ומתאמצים לומר כל לילה תיקון חצות וכו', ובימי בין המצרים בבית הכנסת הגדול וק"ק תלמוד תורה נאספים ביום קהל גדול ומקוננים ובוכים בכל יום כמצות רבנו האר"י ז"ל וכו'. ע"ש.

עד ימי רבנו האר"י ז"ל נהגו בקהלות ספרד לקונן על החורבן בשלש שבתות דפורענותא, כמה קינות באמצע התפלה (נדפסו בסדר ארבע תעניות ליוורנו), וגם את הפטרות אמרו בניגון קינות (עיי' בשו"ת הריב"ש סימן קי"ב, ובכה"ח סימן תקנ"א אות י"ד, ועוד). לעומת זאת בחול לא היה שום סימן היכר לאוירת בין המצרים, איש איש על עבודתו ועל משאו. והמליצו על כך בדרך צחות: "שְׁפָתַי מְשֹׁשׁ לִבְנֵי, נִהְפֵךְ לֵאבֶל מְחַלְנֵנוּ?" אתמהה. עד שבא האר"י ז"ל וביטל כל מנהגי אבל וצער בשבתות, ולעומת זה תיקן אמירת "תיקון חצות" יום יום בימי החול, והילך לשונו בשער הכוונות:

"מנהג טוב וכשר הוא מאוד לכל בעל נפש לשבת באבילות אחר חצי היום בכל אלו הימים, ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית וכו'. כי אז הוא התעוררות הדינים, בסוד כי ינטו צללי

דברי התעוררות ממרן מופה"ד רבנו עובדיה יוסף זצ"ל לאמירת תיקון חצות בימי בין המצרים

(נמסר בשיעורו הגדול במוצ"ש "חזון" תשס"ו)

מי שבוכה על חורבן בית המקדש, מי שבוכה על הריגת הצדיקים, הקב"ה שומר את הדמעות שלו, "נודי ספרתה אתה שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך" (תהילים נו), לא יראה ח"ו באסון של בניו, ולא יראה ולא ידע דבר רע. הבכיות האלה מצילות אותו מכל צרה ומכל צוקה, הקב"ה סופר את הדמעות, 'דבר שבמנין אפילו באלף לא בטיל' (ביצה ג), והקב"ה מגן עליו מרחם עליו, ולא יוסיף לדאבה.

רבתינו אמרו שמי שבוכה על אדם כשר, ח"ו לא יבכה על הבנים שלו, הבנים שלו ישארו חיים וקיימים, ישמח בהם, וירוה מהם נחת, לא תאונה להם כל און. אך ח"ו בהפך מי שלא בוכה על אדם כשר שנפטר, אומר הרי זה דרך העולם, ולא מוריד עליו דמעה, הדבר יכול להנקם בו ח"ו. הגמ' אומרת (שבת קה), 'מפני מה בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים, מפני שלא בכה על אדם כשר'.

וכל שכן מי שבוכה על הריגת הצדיקים, על בית המקדש, על חורבן בית המקדש, הקב"ה אומר עליו: "קול צופיך נשאו קול, יחדיו ירננו", (ישעיהו נב). אומר הזוהר הקדוש (פרשת בשלח דף נה) 'קול צופיך' - אלו הצדיקים החסידיים שהם צועקים בקול, ובוכים בט' באב בקינות ובאיכה, על חרבן בית המקדש, הם יזכו לנשאו קול יחדיו ירננו' - כל המתאבל על ירושלים - זוכה ורואה בשמחתה, (בבא בתרא ט), שנאמר: "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה, שישו אותה משוש כל המתאבלים עליה", (ישעיהו סו).

כל המתאבל על ירושלים, יום תשעה באב - יום בכי, יום נאקה, יום מספד, הקב"ה קורא למלאכי השרת ובוכה על חרבן בית המקדש, א"כ איך אנחנו לא נעשה כך?! - דיו לעבד להיות כרבו (ברכות נח), צריכים לבכות על בית המקדש, על חורבן בית המקדש. והקב"ה ירחם עלינו, ויאמר די לצרותינו ויבנה לנו בית מקדשינו...

(נדפס בירחון "יתד המאיר" תמוז תשע"ט, 201, סי' קכז)

כתוב בפסוק, "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים" (זכריה ח). נבוכדנאצר הרשע מלך בבל צר על ירושלים בעשרה בטבת אין יוצא ואין בא, ובכל זאת היה מעט מזון בירושלים והסתדרו משך שנה וחצי - עד שבעה עשר בתמוז בשנה שאחריה, אז 'יחזק הרעב בעיר' (ירמיה נב), אנשים גוועים בראש כל חוצות, והובקעה העיר. נכנסו חייליו והכו אנשים נשים וטף באכזריות גדולה, ועל כולם נבזזו רב הטבחים הביא סנהדרי גדולה ושחט אותם על דמו של זכריה, הביא תינוקות של בית רבן ושחט אותם על דמו של זכריה, (גיטין נז) והיה צערם גדול... עד לחרבן בית מקדשנו שהיה ביום תשעה באב.

וכל הימים האלה משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב קוראים אותם ימי 'בין המצרים', ונוהגים בהם קצת אבלות, כל אדם ואדם יעשה מה שיכול. אך אמנם יש דברים כללים שנהגו בהם כלל הציבור, ופורץ גדר ישכנו נחש.

מנהג טוב שכתב אותו רבנו האר"י: בימים האלה בין י"ז בתמוז לתשעה באב בכל יום בצהריים אחר חצות יש התעוררות הדינים. ישב מעט בארץ ויאמר את המזמורים של תיקון רחל בלבד.

זכורני כשהיינו בישיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה, היה רבי בן ציון חזן זצ"ל, כשמו כן הוא 'חזן', היה לו קול נעים מאוד, והיה קורא איתנו תיקון רחל, והיינו כולנו יורדים לבית הכנסת של פורת יוסף, ויושבים בארץ, והרב אומר תיקון רחל. היה לו קול חנון והיה בוכה בדמעות שלישי וכולנו היינו בוכים יחד איתו, וקוראים תיקון רחל. וחשוב מאוד לנהוג ולעשות דבר זה כיון שרבנו האר"י אמר שיש בזה תועלת גדולה לומר התיקון בימים אלה, (זה לוקח חמש-שבע דקות). וכ"ש תיקון חצות של הלילה שמעלתו גדולה הרבה יותר, ומי שאומר יש לו שכר גדול.

מי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן
079-9270505 שלוחה 22.
בין המתורים נכונה יוגרל פרס (חובה
לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

ילדי גאולה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גליון 175

למען תספור

הרב הגאון הצדיק רבי שמואל עידאן זצ"ל

הגמרא בבבא קמא (דף עמוד א') מספרת: מעשה בחנוניא חופר שיחין שהיה חופר בורות ושיחין ומערות בשביל עולי הרגל שימצאו מים לשתות, והנה יום אחד הבת שלו

נפלה לבור גדול, הלכו לרבי חנינא בן דוסא והוא היה מתפלל, שעה ראשונה אמר להם: עוד לא עלתה, שעה שנייה לא עלתה, שעה שלישית עלתה, מצאו שבאמת עלתה מהבור, ראו אותה אמרו לה: איך עלית? אמרה להם: זכר של רחלים נדמנו לי וזקן אחד מנהיגו, הוא

תפס בידו והעלה אותי (רש"י) ואמר שזה היה אברהם אבינו. אולי זו דמות של אברהם אבינו שהיה לו כבש, אז זה השוכר. הלכו לרבי חנינא בן דוסא אמרו לו: איך ידעת את זה? אמר להם: לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אבל אמרתי דבר שנצטער בו אותו צדיק יפשל בו וזרעו? אותו צדיק הצטער במים האלה, הוא חפר בורות ושיחין ומערות בשביל עולי הרגל, הבת שלו נטבע בהם? לא יכול להיות. התפללתי וברוך ה' התפלה נענתה. היה מקרה כזה אצל רבי שמואל עידאן (שבשבוע הבא יום האזכרה שלו) בגיל שבעים בערך היה חולה סכרת, והנה החליטו הרופאים שצריכים לכתר לו את הרגל. הלכתי לבקר אותו בבלינסון והיה בוכה ממש, והרופאים אמרו: אין לנו מה לעשות, רק לכתר את הרגל, בקרתי אותו וברכתי אותו לרפואה שלמה, הרב עובדיה עליו השלום אמר לו: "רגלי חסידו ישמרו" (ש"א ב' ט), וכשצדיקי משם, אמרתי למי שהיה אתי: 'תשמע, אני חושב שלא יכרתו לו את הרגל, אמר לי מאיפה אתה יודע? אמרתי לו 'דבר שנצטער בו צדיק יפשל בו הוא? מה נצטער הצדיק? הוא היה הולך לעשות ברית מילה אפילו בסוף העולם, דבר שנצטער עליו כל מי חתן, וברגלים שלו הלך פה ושם, נסע באוטובוס, לא לקח מונית, יפשל בו! וככה היה, הביאו לו רופא אחד שמו דוקטור מרדכי ליפו (אני מכיר אותו מקרוב, בפעם ראשונה שאמר לי את שמו, עשיתי לו גימטריא: מרדכי ליפו גימטריא אלהי הנביא זכור לטוב... לשך ידים מברכות, רופאים אוטופדיים אמרים אנחנו תלמידים שלו, אנחנו לא מגיעים אליו). טפל בו אולי שנתים-שלוש, כל שבוע היה הולך אתו הבן שלו הרב דוד עידאן שליט"א לירושלים, והוא מטפל בו, ולא כרתו לו את הרגל! הכל לקוח מהגמרא בבבא קמא הנזכרת 'דבר שנצטער בו אותו צדיק יפשל בו וזרעו? לא יפשל בו וזרעו, וכל שכן שהוא לא יפשל'.

רבי שמואל עידאן זצ"ל, הוא בנו של רבי דוד עידאן זצ"ל. רבי שמואל ואביו הוציאו מאות ספרים של חכמי ג'רבה ואחרים (בשנת תרע"ב הביא אביו רבי דוד בית דפוס לג'רבה), וגם הבן (רבי שמואל) היה כמו האבא, והוציא ספרים של חכמי ג'רבה שהיו גנוזים. הוא היה יחד עם רבי נחום סעדון ז"ל, אחד היה בידו כתב היד ואחד היה בידו הדפוס, והיו בודקים איפה חסרה שורה ואיפה צריק תקון וכדומה, וכל אהבתו היתה תמיד בספרים. נפטר ביום כ"ז בתמוז בשנת תשנ"ז, בן שבעים ושלש. (וראה בהרחבה למרן שליט"א בספר מגדולי ישראל חלק ג' עמוד ש"נ והלאה). במימים האלה שאומרים "תקון חצות", היה נוהג רבי שמואל זצ"ל לעשות את זה סמוך לתפלת המנחה, כי היה קשה לו לבוא במיוחד לזה.

סבא של רבי שמואל הוא רבי משה עידאן זצ"ל, שהיה מקבל גדול שחי בג'רבה (ונפטר בשנת תרנ"ד), ובזמנו עוד לא נדפסו ספרי הקבלה והוא היה קונה אותם משדרי"ם מארץ ישראל במחיר גבוה. והוא היה הרב הראשי של גאבס, וגם שוחט ובדק וגמלמד תלמידים והכל ביחד. (גליון 208 אות ג' והערה 4, וגליון 120 אותיות ב' ו"ג, וגליון 43 הערה 21).

ידע ידע

א. ביום חמישי בשבוע הבא (כ"ט בתמוז) פטירת רבן של ישראל רש"י, שנפטר ביום כ"ט בתמוז שנת ארבעת אלפים תתס"ה, לפני ששע מאות וחמש עשרה שנה. רש"י מאיר לנו את העינים, ולא תוכל לעבר עמוד גמרא עלי רש"י, כי לא תבין כלום. כל הפרושים שזכתבו אחרי זה יונקים מהפרוש שלו. הסגנון של רש"י מדקדק להפליא. הרשב"א, רבי שמעון בר צמח [דוראן, התשב"א], כתב בהקדמה לספרו מגן אבות: "רש"י שמעולם לא קם אדם כמוהו מפרש דברים על פנות אומרים", פלומר (72 הערה 22).

הלכה נאמנה

א. בשבת מברכים גם את ראש חודש אב. אמנם יש אומרים שזה לא מתאים, אבל גם הוא יהפך לטובה. ואנחנו כותבים "אב יח"ל", ראשי תבות: יהפך לטובה, ולכן אומרים מי ששעה נסים לאבותינו וממציאים גאולה וכו', בסיומן טוב ובמזל טוב יהיה לנו ראש חודש מנחם אב, והפכה הקדוש ברוך הוא עלינו לטובה ולברכה. לא אומרים יחדשהו אלא והפכה, כי הוא לא טוב וה' והפכה לטובה. (גליון 121 אות ט"ז).

ב. לענון אכילת בשר בראש חודש אב, כתב מרן החיד"א (מורה באבבע אות רל"ג): אני אוכל בשר לכבוד ראש חודש. אמנם האשכנזים מחמירים בזה הרבה, ואומרים שראש חודש אב שונה מקלם, למה? כי זה יום פטירת אהרן הכהן, בחדש החמישי באחד לחדש" (במדבר ל"ג ל"ח). אבל מה יש בזה? אם אתה אוכל אז תאכל לכבוד

חיבה

הוריד ממנו דל והפכו לטיפש

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

פתרון לחידה קודם:

פתרון החידה: זמר ללא מלים ואף אינו גובה תשלום. אינו רוח אלא צר כפול. הצרצר המכונה "משורר הדלות" כי הוא נמצא בבתי עניים. הוכחה: יעקב מניין - מודיעין עילית
פתרון התמונה: מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, מגדולי ראשי הישיבות, ראש ישיבת מרת יוסף, מחבר שו"ת אור לציון. נודע בעומק יונו, ומסירות נפש להוצאת תורה. נפטר י"ט תמוז תשנ"ח. הוסיף: רומים ותמו מאזוז (בני הרה"ג ר' שלמה שליט"א) - בני ברק.